

**Sprawozdanie Prezydenta Miasta Białegostoku z realizacji zadania
określonego w Porozumieniu Nr DKOW-1/GP-512-8/08- Nr 54 z dnia
18 czerwca 2008r.**

Nazwa rządowego Programu na rzecz społeczności romskiej w roku 2008:

„Szansa. Edukacja i Integracja Romów” – Wniosek pt. „Edukacja – przyszłość dzieci i młodzieży”

Realizacja Programu:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Liczba osób objętych zadaniem:

24 dzieci pochodzenia romskiego

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, jako jednostka budżetowa gminy, ma na celu niesienie pomocy i wsparcia osobom i rodzinom w wysiłkach zmierzających do przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwiania im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Realizację Programu na rzecz społeczności romskiej na terenie miasta Białegostoku MOPR po raz pierwszy rozpoczął w 2004r., obejmując swoim zasięgiem Romów zamieszkujących nasze miasto.

Zadania Programu, które były realizowane w 2008 r. nakierowane były przede wszystkim na edukację dzieci romskich oraz poprawę sytuacji bytowej rodzin romskich. Efekty, jakie uzyskano dzięki podjętym działaniom należy uznać za obiecujące i aby je wzmocnić i utrwalić MOPR przewiduje kontynuację Programu w latach następnych.

Większość rodzin romskich objętych Programem nadal pozostaje w trudnej sytuacji życiowej, korzystając z pomocy finansowej w MOPR. Brak wykształcenia skutkuje bezrobociem oraz niechęcią do podejmowania działań w celu poszukiwania pracy. Sytuacja zawodowa dorosłych Romów od lat pozostaje na tym samym poziomie – 98% dorosłych to bezrobotni bez prawa do zasiłku. Miesięczne dochody rodzin romskich nie przekraczają kwoty kryterium dochodowego przyjętego na osobę w rodzinie, wynikającego z ustawy o

pomocy społecznej. Sytuacja bytowa rodzin romskich jest mocno uzależniona od otrzymanego wsparcia finansowego i rzeczowego z instytucji lub organizacji pomocowych działających na terenie miasta Białegostoku. Przy rozpoznawaniu przez pracowników socjalnych MOPR problemów, z jakimi zmagają się Romowie, rodzice nadal deklarują, iż sytuacja dochodowa w większości rodzin nie uległa zmianie oraz zbyt małe dochody w dalszym ciągu stanowią jedną z ważniejszych przyczyn zaniedbywania edukacji dzieci romskich.

Zadania Programu kierowane są w te obszary życia Romów, które dzięki udzielonemu wsparciu mogą owocować:

- zmianą postaw dorosłych Romów wobec potrzeby edukacji dzieci romskich,
- podniesieniem jakości życia rodzin romskich,
- wyjściem poza krąg „analfabetyzmu edukacyjnego” poprzez wskazywanie innych wzorców i wartości mających na celu zachęcanie dzieci romskich do kształcenia się.

Zasadniczym celem Programu jest nie tylko doraźna pomoc finansowa (gdyż taką Romowie mogą otrzymać w ramach ustawy o pomocy społecznej) ale przede wszystkim dążenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin pochodzenia romskiego oraz ich integracji ze środowiskiem na poziomie lokalnym w sferze ekonomicznej i społecznej, jak również eliminowanie różnic i doprowadzenie do wyrównania poziomów na takich płaszczyznach jak: edukacja, warunki lokalowe oraz umiejętność funkcjonowania w społeczeństwie obywatelskim.

Działania opracowane w Programie mają charakter innowacyjny i są skierowane wyłącznie do społeczności romskiej, wspierając te obszary życia, które sprawiają iż sytuacja życiowa Romów jest trudna.

W dniu 18.06.2008r. zostało zawarte Porozumienie Nr DKOW-1/GP-512-9/07-62 pomiędzy Ministrem Edukacji Narodowej (Zleceniodawca) a Prezydentem Miasta Białegostoku (Zleceniobiorca), na podstawie którego przyznano środki na realizację zadań edukacyjnych określonych w Porozumieniu. W ramach niniejszego Porozumienia Zleceniobiorca zobowiązał się do zakupu, w terminie do dnia 30 września 2008r. podręczników i przyborów szkolnych oraz artykułów sportowych dla uczniów romskich z terenu miasta Białegostoku, według zapotrzebowania określonego przez szkoły. Zleceniodawca na wskazane wyżej zadanie przekazał Zleceniobiorcy dotację w łącznej kwocie 10.400 zł.

MOPR jako realizator Programu uzyskał poparcie dla zadań programowych Centralnej Rady Romów w Polsce mającej swoją siedzibę w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w

Białymstoku, Departamentu Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Białymstoku oraz szkół z terenu miasta Białegostoku. Należy zauważyć, iż szkoły, które są najbliższe swojego ucznia potraktowały zadanie jako priorytetowe mając na celu dobro dziecka romskiego.

Sposób realizowania zadania określonego w Porozumieniu.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku tak samo jak w latach poprzednich zwrócił się z pismem do szkół z terenu miasta Białegostoku, do których uczęszczają dzieci romskie, z propozycją współpracy przy realizacji Programu na rzecz społeczności romskiej przewidzianego na 2008 rok. W odpowiedzi na pismo dyrektorzy szkół wytypowali pracownika szkoły do współpracy przy realizacji Programu. Zgodnie z zapotrzebowaniami, które określały szkoły, wytypowani pracownicy wspólnie z rodzinami ustalili indywidualne potrzeby dziecka, a następnie, w wybranym przez siebie sklepie, pracownik szkoły złożył zapotrzebowanie na artykuły szkolne. Po dostarczeniu do MOPR faktur (z odroczonym terminem płatności do 14 dni) Urząd Miejski przelał na konta sklepów środki przekazane przez MEN. Po dokonaniu wpłat pracownicy szkół odebrali podręczniki oraz przybory szkolne i przekazali je, za potwierdzeniem odbioru, rodzicom dziecka. Współpraca ze szkołami daje Ośrodkowi możliwości szerszego spojrzenia na problemy z jakimi boryka się dziecko romskie z zakresu edukacji. Pracownicy szkół, którzy współpracowali z Ośrodkiem przy realizacji zadania zgłaszali, iż najważniejszym problemem z jakim zmagają się rodziny romskie, to niski dochód, z powodu którego nie są w stanie ze środków własnych zabezpieczyć dziecku podręczników i przyborów szkolnych, ubrań, obiadów w szkole.

Efekty jakie uzyskano dzięki pomocy, którą otrzymały dzieci romskie, w postaci zakupienia wyprawki szkolnej, są:

- wzmocnienie potrzeby edukacji dzieci,
- podejmowanie edukacji przez dzieci na poziomie gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym,
- zacieśnianie kontaktów rodziców ze szkołą, w szczególności z pedagogiem i nauczycielami oraz z pracownikami socjalnymi.

Za priorytetowe w realizacji Programu uznano zadania z zakresu edukacji. „Inwestycja edukacyjna” we wczesnym wieku szkolnym dziecka może w przyszłości zaowocować podjęciem nauki w szkole ponadgimnazjalnej i uzyskaniem wykształcenia, które stworzy szansę życiowego usamodzielnienia. Należy nadmienić, iż do tej pory dzieci romskie kończyły edukację na poziomie podstawowym nie podejmując dalszej nauki. W 2008 roku troje dzieci romskich ukończyło szkołę podstawową i kontynuuje naukę w gimnazjum; cztery dziewczynki romskie kontynuują naukę w szkole ponadgimnazjalnej (licea i technikum) oraz

w roku 2008 jedna dziewczynka ukończyła naukę w szkole policealnej, kierunek ochrona zdrowia.

Poza Programem większość dzieci romskich objęta jest pomocą w formie dożywiania w szkole. Rodziny romskie systematycznie korzystają z pomocy finansowej, rzeczowej oraz objęte są pracą socjalną, mają możliwość skorzystania z poradnictwa prawnego, psychologicznego oraz rodzinnego w MOPR.

Źródła finansowania zadania określonego w Porozumieniu.

- dotacja Ministra Edukacji Narodowej w kwocie 10.400 zł,
- środki Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku w kwocie 2.337,72 zł,

Zadania określone w Porozumieniu Nr DKOW-1/GP-512-8/08- Nr 54 z dnia 18.06.2008r. były realizowane w roku szkolnym 2008/2009 w 15 placówkach – w szkołach podstawowych, gimnazjalnych oraz w szkołach ponadgimnazjalnych.

Zadanie finansowane ze środków MEN dotyczyło:

- objęcie jak największej liczby dzieci romskich pomocą w postaci zakupu podręczników i pomocy szkolnych oraz artykułów sportowych według zapotrzebowania określonego przez szkołę.

Zadanie finansowane ze środków MOPR dotyczyło głównie:

- wyposażenia dzieci romskich w niezbędne ubranie i obuwie, co miało na celu wyrównywanie różnic pomiędzy dziećmi romskimi a polskimi, umożliwiając przy tym pełne uczestnictwo dzieci romskich w zajęciach szkolnych,
- zapewnienie posiłku w postaci obiadu w szkole dla 17 dzieci romskich.

Barak odzieży, obuwia, wyposażenia szkolnego często stawał się ważną przyczyną opuszczania przez dzieci romskie zajęć w szkole, co skutkowało niską frekwencją na lekcjach, a w konsekwencji słabymi wynikami w nauce. Od czasu realizacji zadań ujętych w Programie na rzecz społeczności romskiej zaobserwowano zmiany postaw Romów wobec potrzeby edukacji swoich dzieci. Zauważają, iż zdobyte wykształcenie może w przyszłości skutkować lepszym startem dziecka w dorosłe życie, równością szans przejawiającą się w ubieganiu o pracę, a co za tym idzie poprawą jakości życia. Należy podkreślić, iż Romowie dostrzegli potrzebę uczestnictwa ich dzieci w dodatkowych zajęciach edukacyjnych, które realizowane są w ramach Programu na rzecz społeczności romskiej, tj. nauka języków obcych

– w roku 2008 na kursy językowe (j. angielski, j. francuski) zostało zapisanych 9 dzieci romskich.

Wobec powyższego stwierdza się, iż Program po raz kolejny spełnił swoje zadanie, gdyż poprzez zakup przyborów i podręczników szkolnych umożliwił dzieciom romskim prawidłowe funkcjonowanie w środowisku szkolnym. Jednakże, aby wzmocnić osiągnięte efekty należy wspierać rodziny romskie oraz kontynuować podjęte działania w latach następnych. Dlatego MOPR ponownie złożył wniosek do MEN o dotację na 2009 rok przeznaczoną na zakupienie wyposażenia w postaci podręczników i przyborów szkolnych dzieciom romskim.